

מכון להוצאה הרשה ומפוארת של ספרי מהרא"ל בינין זיע"א

ת.ד. 3498 אשדוד 77134
טל': 08-8648989
פקס: 08-8648686
tzintz@tzintz.org

הארי ההו

פנינים נפלאים מתורתו של

המהרא"ל בינין

הגאון הביאריה לייב צינץ זיע"א מפלאצק

גיליון שס"ז, פרשת אחרי קדושים תשפ"ו

הבטחת רבינו,

מי שישתדל

בהדפסת

ספריו יהיה

לו המזכיר

למליץ

תשובה מאהבה - רק ה' יודע מה בלב

כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו (טו, ל).

עניין זה מובן על דרך המבואר בענייני תשובה, שעל ידי התשובה נעשים זדונות וכזויות, אך דבר זה הוא בתנאי שתהיה תשובה מאהבה (יומא פו, ב). ומאן מפיס לדעת אם התשובה היא אכן מאהבה ומלב שלם? על זה אמר הכתוב לפני ה' תטהרו, שכן המחשבות אינן גלויות אלא לה' לבדו, והוא היודע אם הטהרה הפנימית הגיעה מאהבה אמיתית. **שיירי קומץ המנחה** (דרוש ב לשבת נחמו)

בעבודה זרה אפילו מחשבה אסורה

אל תפנו אל האילים (יט, ד).

לא בכדי נקטה התורה לשון 'פניה' בעבודה זרה שכן שלא כמו בלאוין אחרים שם מחשבה לבדה אינה מספקת ויש צורך במעשה, לעומת זאת בעבודה זרה אסורה 'פניה' כלשהי אפילו במחשבה. וכך שינו (קידושין מ, א) מחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה למעשה חוץ ממחשבת עבודה זרה.

מלא העומר

האם 'עמיתך' הכוונה לכל יהודי או רק לתלמיד חכם

לא תעשו עול במשפט לא תשא פני דל ולא תהדר פני גדול בצדק תשפט עמיתך (יט, טו).

איתא בגמרא (בבא מציעא נט, א) אמר רב הונא, מאי דכתיב ולא תונו איש את עמיתו (ויקרא כה, יז), עם שאתך בתורה ובמצוות.

וקשה, דמשמע מכאן שהמילה עמיתו כוללת כל איש מישראל, ואילו בריש שבועת העדות (שבועות ל, א) דייק הכתוב מהמילים בצדק תשפט עמיתך, עם שאתך בתורה ובמצוות השתדל לדונו יפה, ומשם משמע דקאי דוקא על תלמיד חכם.

ואפשר לומר שבתלמיד חכם איכא אזהרה נוספת, שאפילו אם ראינו שעבר עבירה ביום אל תהרהר אחריו בלילה שמא עשה תשובה (ברכות יט, ב), אך תירוץ זה דחוק.

ואפשר לומר באופן אחר, דשם דורשת הגמרא את המילים בצדק תשפט כלפי הדיין, ומאחר שהדיין הוא מסתמא תלמיד חכם, אם כן שפיר דרשו עם שאתך כמי שדומה לדיין, היינו תלמיד חכם כמותו. אבל כאן הפסוק קאי על כלל ישראל שכולם יחד עמו בתורה ובמצוות, ואינו מדבר בתלמיד חכם בפרטות, לכן סבירא ליה דמיירי בכל אדם מישראל. **מעייני החכמה** (בבא מציעא נט, א אות רנ)

על ידי התאפקות ג' שנים זוכה שפריו יהיה קודש

ובשנה הרביעית יהיה כל פריו קדש הלולים לה' ובשנה החמישית תאכלו את פריו להוסיף לכם תבואתו אפי' ה' אלקיכם (יט, כד-כה).

על ידי שממתין ג' שנים שלימות, בכח עבודה קשה זו, על אף שיצר לב האדם משיאו שימתין זמן רב ויהיה לריק עמלו ויגיעו, הוא זוכה להשפיע קדושה בפירות של השנה הרביעית. וזהו רמז הכתוב ובשנה הרביעית, שמפני שהמתין עד השנה הרביעית לכן יהיה כל פריו קודש.

וזהו לשון הלולים בלשון רבים, לרמז לשבח כפול (עי' ברכות לה, א וברש"י שם), הן על שנמנע עד עתה מלאכלו והן על קדושת הפרי שנמשך מן המצוה בשנה הרביעית, ולכן ראוי ליתן הלול ושבח כפול על שזיכהו ה' יתברך לקיים מצוה הקדושה הלזו.

ואחר שיגיע בקדושה זו, תהיה סיבת האכילה בקדושה שתגרום המשכת השפע, וזהו ובשנה החמישית תאכלו את פריו, שאז יהיה נמשך מאכילתכם בקדושה דוגמת הקרבן שיהיה להוסיף לכם תבואתו. ואף שלא יושג בשכלכם איך תתרבה ההשפעה על ידי אכילתכם, אפי' ה' אלקיכם להשפיע לכם.

מלא העומר

פניני דרוש

ביאור נפלא מדוע המעלים עיניו מן הצדקה כאילו עובד זרה

עבדו וחבשו ובא אחר והאכילהו והשקהו שהשר כועס עליו. ורבי עקיבא השיב לו משל לשר שכעס על בנו ובא אחר והאכילו שהשר מחזיק לו טובה.

ואם כן זה שמעלים עיניו מן הצדקה הרי הוא אוהו בסברת טורנוסורפוס הרשע שהם עבדים. לפי סברה זו עבד שכעס עליו רבו ובא אחר והאכילו הרי רבו כועס עליו ומזה יורה לו היתר לומר עבד שמכרו רבו להיות כגויי הארצות. ולכן המעלים עיניו מן הצדקה כאילו עובד עבודה זרה ואתי שפיר.

ובזה יובן מה שאמר הכתוב כמה פעמים לעני ולגר תעזב אתם אפי' ה' אלקיכם. מזה שאתם תרחמו על העניים יורה הדבר כי אני ה' אלקיכם ואין לכם טענת עבד שמכרו רבו וכדומה.

קומץ המנחה - פרשת בהר

וכרמך לא תעולל ופרט כרמך לא תלקט לעני ולגר תעזב אתם אפי' ה' אלקיכם (יט, י).

יש לבאר על פי הקדמה שפירש בפרשת דרכים (דרוש כה) על אומרם בכתובות (סח, א) שכל המעלים עיניו מן הצדקה כאילו עובד עבודה זרה. הוא פירש זאת על פי מה שאמרו בסנהדרין (קה, א) על הפסוק והעלה על רוחכם היו לא תהיה (יחזקאל כ, לב) שכן היו מישראל שביקשו לפרוץ גדר ולטעון כי עבד שמכרו רבו או אשה שגירשה בעלה כבר אינם קשורים זה לזה ומכאן שאין לקדוש ברוך הוא טענה עליהם עוד. אולם מאחר שישראל נקראו **בנים** למקום הרי שלא שייך לומר שהקשור נפסק שהרי בן נשאר בן לעולם, ואפילו אם גירשו אביו וממילא אין מקום לטענתם כלל.

ונהו טורנוסורפוס שאל לרבי עקיבא בבבא בתרא (י, א) אם אלקיכם אוהב עניים מפני מה אינו מפרנסם. הוא המשיל משל לשר שכעס על

חדש!

ניתן לשמוע בכל שבוע דבר תורה מרבנו המהרא"ל צינץ על פרשת השבוע,

מפי המשפיע הרב הגאון רבי ברוך שוורץ שליט"א 08-8648989 שלוחה 5 מרבני המכון ומו"ץ באוצר הפוסקים

פניני המהרא"ל על פרקי אבות

- פרק ג' -

הכל ישולם לו בשכר רוחני שאין לו שיעור.

לא כן הטיפש, הוא לא עבד את בוראו ובילה את ימיו באכילה ושתייה, הרי שאת כל תענוגיו ינכו לו מהשכר שמגיע לו על אי אלו מצוות שעשה, כי עיקר עבודתו בעולם הייתה שלא לשמו. זה מה שהזהיר התנא ואמר דע, כי על כל מעשיך תתן את הדין ואף יערכו עמך חשבון.

בין הנותן צדקה בשמחה לנותן בכפיה

תן לו משלול שאתה ושקף שלו (פרק ג', משנה ז')

התנא מזהיר את האדם כי מן הראוי שיתן צדקה בשמחה ובטוב לבב. שכן אם לא יעשה כן, הרי בין כך ובין כך הכל של ה' יתברך, וכבר נגזר עליו כמה ירוויח וכמה יפסיד בשנה זו.

כך מסופר בגמרא (בבא בתרא י, א) על אחייניו של רבי יוחנן בן זכאי, שהוא חלם עליהם במוצאי יום הכיפורים כי יפסידו בשנה זו שבע מאות דינרים. כל אותה שנה היה נוטל מהם כסף לצדקה, ולסוף השנה נשארו שבעה עשר זהובים שלא נטל. ואכן בערב יום הכיפורים של השנה הבאה באו שלוחי המלך וקנסום בשבעה עשר זהובים בדיוק. נמצא שאת שירוויח האדם או יפסיד במשך השנה כבר נגזר עליו, והשאלה היא רק למה יזכה לתת את הממון.

וההבדל בין הנותן צדקה מרצון לבין זה שנוטלים ממנו בעל כרחו מתבטא בשלושה דברים. ראשית, שהנותן צדקה מרצון הוא הנותן מתי שירצה, ולא לוקחים ממנו בכח ובביזיון. שנית, זה שלוקחים ממנו בעל כרחו אינו יודע כמה יטלו ממנו, והוא מבוהל כולו שמא לא ישאירו אצלו מאומה. שלישית, בעוד שהנותן צדקה זוכה להתברך בזכות נתינתו, הרי שזה שלוקחים ממנו בעל כרחו למס המלך ושאר נזקים אין לו ברכה בממונו כלל. לכן הזהיר התנא כי ראוי לתת תמיד בשמחה.

משל נפלא משלוחו של סוחר ליריד

ולפני מי אתה עתיד לתן דין וחשבון (פרק ג' משנה א').

התנא הזכיר דין וחשבון, היות שעורכים עם האדם חשבון על הנאותיו בעולם הזה.

משל למה הדבר דומה, לסוחר ששלח שליח לרכוש עבורו סחורה משובחת וזולה בארץ רחוקה, ובדרכו חנה השליח בכמה מלונות וסעד בכמה מסעדות כדי להחזיק את גופו, על מנת שיוכל למלא את שליחותו באופן הנאות. לבסוף, כשחזר השליח הזה שהיה פיקח ומוצלח אל משלחו והסחורה המבוקשת בידי, הרי שהמשלח שמח לשלם את חשבון ההוצאות. הלא בלעדיהם היה השליח גווע ברעב וקופא מקור, ורק בזכות האוכל המשובח שאכל והלינה הטובה שבחר לעצמו, הצליח בשליחותו.

אך כשהשליח הוא טיפש ואינו מוצלח במיוחד ולבסוף חוזר בידיים ריקות, הרי שהסוחר ששילחו סר וזעף. לא רק שאת הסחורה לא הביא, אף גרם לו הוצאות מיותרות כשהתענג באכילה ושתייה. אם ישאל השליח הטיפש את רעהו החכם, הלא שנינו אכלנו ושתינו באותם מלונות ומסעדות, מדוע לך שילם הסוחר את חשבונותיך בנפש חפצה ועלי זעף ולא רצה לשלם לי כלום?

ישיב לו הפיקח, הלא כיון שמילאתי את שליחותי ושבת עם סחורה בידי, נמצא שכל אכילתי ושתייתי בדרך היו לצורך המשלח. לא כן אתה ששבת בידיים ריקות, הרי שהתענגת לצורך עצמך בלבד.

והנמשל הוא, כי האדם הוא שליח של ה' יתברך לעובדו בעולם הזה בתורה ובמצוות. אם הוא פיקח וממלא אחר שליחותו, הרי שכששב אל אדוניו והסחורה בידי הוא נושא חן בעיניו שהרי מילא אחר דבריו. לכן גם את ההוצאות שהיו לו, את מאכלו ומשתהו והדאגה לגופו שאת הכל עשה כדי שיוכל לעבוד את בוראו על הצד הטוב ביותר,

פניני ישועות

תרומת הסבא שסייעה להביא את השידוך לידי גמר - עוד באותו היום!

ההחלטה נראתה סבוכה מתמיד והמשפחה כולה הייתה שרויה במתח ובחוסר ודאות.

אך מהרגע שבו נחתמה הוראת הקבע וזכות הצדיק עמדה למשפחה, העננים פשוט התפזרו! יום ההכרעה, שהחל בחששות

כבדים, קיבל תפנית מופלאה של בהירות וסייעתא דשמיא. הלבבות נפתחו, הספקות התגמדו לחלוטין, ועד מהרה התקבלה ההחלטה המרגשת: ממשיכים הלאה בלב קל ובשמחה לקראת סגירת השידוך!

עוד באותו ערב, שעות ספורות בלבד לאחר שהסבא חתם על הוראת הקבע, כבר נשמעו איחולי ה"מזל טוב" כשהמשפחות

המאושרות שתו "לחיים" בשעה טובה ומוצלחת.

"הייתי חייב לשתף מיד", סיפר הסבא מר ל. כשהתקשר למחרת, כולו נלהב ונרגש, "זה פשוט פלא גלוי. תרמתי אתמול - ואתמול בערב כבר שתינו לחיים!"

עוד באותו ערב, שעות ספורות בלבד לאחר שהסבא חתם על הוראת הקבע, כבר נשמעו איחולי ה"מזל טוב" כשהמשפחות המאושרות שתו "לחיים" בשעה טובה ומוצלחת

הסבא, מר ל. היה זקוק למספר ישועות דחופות במשפחתו. כמו כל סבא הדואג ליוצאי חלציו, ליבו היה נתון במיוחד לשתי נכדותיו שהגיעו לפרקן, והוא ייחל בכל מאודו לראותן זוכות להקים בתים נאמנים בישראל.

באחת השיחות עם חתנו, שהוא עצמו תורם קבוע למכון, שמע ממנו על ה"סגולה הידועה" - התמיכה בהוצאת ספרי רבנו המהרא"ל צינץ זי"ע, שכבר פתחה שערים בשידוכים לרבים. מר ל. לא התמהמה. אתמול הוא פנה וחתם על הוראת קבע בסך 72 ש"ח לחודש, כשהוא מבקש ומזכיר במפורש את שתי נכדותיו לזיווג הגון.

באותם ימים ממש עמדה על הפרק הצעה משמעותית עבור אחת הנכדות, אך העניינים הגיעו לצומת דרכים. ספקות כבדים העיבו על התהליך, ואתמול היה יום של הכרעה גורלית - האם להתקדם הלאה לקראת גמר הטוב, או חלילה לעצור את ההצעה.

ניתן להזמין חינם את ספרי רבנו לבתי מדרש וישיבות

08-864-89-89

ארה"ב: 718-2592395

להשתתפות בהדפסת הספרים לקיום צוואתו של הגאון זי"ע ולזכות בהבטחתו